RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 57.376/3
van 6 mei 2015

over

een voorontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap ‘zur Abänderung des Dekretes vom 18. Dezember 2006 über die Weiterverwendung öffentlicher Dokumente’

Op 7 april 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister-President van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Duitstalige Gemeenschap ‘zur Abänderung des Dekretes vom 18. Dezember 2006 über die Weiterverwendung öffentlicher Dokumente’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 28 april 2015. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 6 mei 2015.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2.1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt, wat de Duitstalige Gemeenschap betreft, tot de omzetting van richtlijn 2013/37/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 'tot wijziging van Richtlijn 2003/98/EG inzake het hergebruik van overheidsinformatie'. Het doel van die richtlijn is de uitbreiding van het toepassingsgebied van de oorspronkelijke richtlijn, het aanpassen ervan aan nieuwe ontwikkelingen en het wegwerken van een aantal nog bestaande marktbelemmeringen inzake de exploitatie van overheidsinformatie. Ze dient vóór 18 juli 2015 te zijn omgezet in het interne recht.

2.2. Anders dan de oorspronkelijke versie van richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 'inzake het hergebruik van overheidsinformatie', die geen verplichtingen bevatte betreffende de toegang tot documenten of om het hergebruik ervan toe te staan, houden de bij richtlijn 2013/37/EU aangebrachte wijzigingen voor de lidstaten wel de verplichting in om alle documenten waarop richtlijn 2003/98/EG van toepassing is, beschikbaar te stellen voor hergebruik, behalve indien het documenten betreft waarvoor intellectuele eigendomsrechten berusten bij bibliotheken, musea of archieven.[2]

In de bij richtlijn 2013/37/EU aangebrachte wijzigingen wordt verduidelijkt op welke wijze richtlijn 2003/98/EG van toepassing is op documenten waarvan de verstrekking valt onder de openbare taken van de betrokken openbare lichamen,[3] als bepaald bij wet of ander bindend voorschrift van de lidstaten – of, indien een voorschrift ter zake ontbreekt, overeenkomstig de gangbare bestuurspraktijk – en wordt het toepassingsgebied ervan uitgebreid tot bibliotheken (met inbegrip van universiteitsbibliotheken[4]), musea en archieven. Er wordt ook voorzien in een minimumharmonisatie van de nationale voorschriften en praktijken inzake het hergebruik van het openbaar cultureel materiaal dat beschikbaar is in die culturele instellingen.

---

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

[2] Zie het gewijzigde artikel 3, lid 2, van richtlijn 2003/98/EG. Voor die documenten geldt dat de lidstaten erop toezien dat, *indien hergebruik is toegestaan*, ze kunnen worden hergebruikt voor commerciële of niet-commerciële doeleinden, overeenkomstig de voorwaarden vervat in de hoofdstukken III ("Voorwaarden voor hergebruik") en IV ("Discriminatieverbod en eerlijke handel") van die richtlijn.

[3] Bij artikel 2, 1, van richtlijn 2003/98/EG wordt "openbaar lichaam" omschreven als "de staat, zijn territoriale lichamen, publiekrechtelijke instellingen, en verenigingen gevormd door een of meer van deze lichamen of een of meer van deze publiekrechtelijke instellingen".

[4] Richtlijn 2003/98/EG is weliswaar niet van toepassing op documenten in het bezit van onderwijs- en onderzoeksinstellingen, met inbegrip van organisaties die zijn opgericht voor de overdracht van onderzoeksresultaten, scholen en universiteiten, maar er wordt een uitzondering gemaakt voor universiteitsbibliotheken (artikel 1, lid 2, e, van die richtlijn).

Ten slotte wordt bij de gewijzigde richtlijn een vergoedingsbeleid voor het hergebruik ingesteld met, enkele uitzonderingsgevallen niet te na gesproken, de marginale kosten als uitgangspunt.

2.3. Om de omzetting van richtlijn 2013/37/EU te realiseren, wordt het decreet van 18 december 2006 ‘über die Weiterverwendung öffentlicher Dokumente’ op diverse punten aangepast.

De belangrijkste aanpassingen zijn de volgende:

- er worden nieuwe definities toegevoegd;

- de bepaling waarin de (gedeelten van) documenten worden omschreven waarop het decreet niet van toepassing is, wordt herschreven, zodat onder meer documenten van bibliotheken, musea en archieven niet langer zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van het decreet;

- het principe wordt ingeschreven dat de bibliotheken, de musea en de archieven mogen beslissen over het toestaan van het hergebruik van de documenten waarover ze beschikken en waarop ze de intellectuele eigendomsrechten hebben;

- in geval van hergebruik worden de documenten beschikbaar gesteld in al de bestaande formaten of talen en, voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat, samen met de metadata;

- er wordt een nieuwe vergoedingsregeling vastgesteld en er wordt voorzien in transparantie inzake het bepalen van de vergoedingen;

- afwijzende beslissingen dienen de rechtsmiddelen te vermelden, alsook de persoon bij wie het intellectueel eigendomsrecht berust wanneer het hergebruik wordt afgewezen omdat dit recht bij een derde berust;

- het verbod op exclusiviteitsregelingen wordt versoepeld voor “culturele hulpbronnen”;

- om het zoeken naar voor hergebruik beschikbare documenten te vereenvoudigen, worden, met betrekking tot de belangrijkste documenten waarover de overheden beschikken, overzichtslijsten met metagegevens ter beschikking gesteld.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 4

3. Uit het vervangen artikel 3 van richtlijn 2003/98/EG en uit overweging (8) van richtlijn 2013/37/EU volgt dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat de overheden die onder de toepassing van richtlijn 2003/98/EG vallen, verplicht zijn hergebruik toe te staan en dat de bibliotheken, de archieven en de musea voortaan zelf beslissen of zij hergebruik al dan niet toestaan.

Door de aanvulling van het bestaande artikel 5, eerste lid, van het decreet van 18 december 2006, wordt de bestaande mogelijkheid[5] voor overheden om hergebruik toe te staan, uitgebreid tot bibliotheken, musea en archieven. Voor de overheden die reeds onder het toepassingsgebied van het decreet van 18 december 2006 vielen, blijft het toestaan van hergebruik een mogelijkheid, terwijl het vervangen artikel 3, lid 1, van richtlijn 2003/98/EG bepaalt dat deze overheden hergebruik *verplicht* moeten toestaan. Daardoor wordt de genoemde richtlijnbepaling niet correct omgezet in het interne recht van de Duitstalige Gemeenschap. Artikel 4 van het ontwerp dient derhalve te worden aangevuld met een bepaling waarin de mogelijkheid voor overheden, andere dan bibliotheken, musea en archieven, om hergebruik toe te staan, wordt omgezet in een verplichting.

Artikel 6

4. Met het ontworpen artikel 7, tweede lid, 2°, van het decreet van 18 december 2006 wordt de omzetting beoogd van het vervangen artikel 6, lid 2, b), van richtlijn 2003/98/EG. Naar luid van die laatste bepaling is artikel 6, lid 1, van die richtlijn niet van toepassing op documenten waarvoor het betrokken openbaar lichaam verplicht is om voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten van de verzameling, de productie, de vermenigvuldiging en de verspreiding van documenten te dekken, verplichting die bij wet of andere bindende voorschriften wordt vastgelegd. Die verplichting kan niet enkel voortvloeien uit een besluit van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap, maar ook uit een decreet. Men voege derhalve in de eerste zin van de genoemde bepaling van het ontwerp de woorden “op grond van een decreet of een reglementair besluit” toe tussen de woorden “de betrokken overheid” en het woord “verplicht”, en men schrappe de tweede zin ervan.

5. Nog in het ontworpen artikel 7, tweede lid, 2°, van het decreet van 18 december 2006 wordt bepaald dat de erin bedoelde verplichtingen kunnen worden vastgesteld in overeenstemming met “de gangbare bestuurspraktijk” wanneer formele voorschriften ontbreken.

---

[5] Artikel 5, eerste lid, van het decreet van 18 december 2006 luidt: “Dokumente, die von den Behörden zur Verfügung gestellt werden, dürfen unter den Bedingungen des vorliegenden Dekretes zu kommerziellen oder nicht-kommerziellen Zwecken genutzt werden.”

Naar Belgisch grondwettelijk recht lijken de genoemde verplichtingen evenwel niet te kunnen voortvloeien uit een “gangbare bestuurspraktijk”. De referentie daaraan dient dan ook te worden weggelaten.

Artikel 7

6. Men schrijve in de inleidende zin van artikel 7 van het ontwerp en bij de artikelaanduiding van het erin opgenomen artikel “7/1” in plaats van “7.1”.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS Jo BAERT